

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

Piața României pentru vinete proaspete

Studiu de confirmare a pieței-țintă

CUPRINS

OBSERVAȚII-CHEIE ȘI RECOMANDĂRI	3
REZULTATELE ANALIZEI INFORMAȚIILOR DIN SURSE STATISTICE	4
Tendențe în domeniul producerii	4
Tendențe în domeniul comerțului internațional.....	5
Acces la piața de desfacere	7
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI ÎN BAZA INTERVIURILOR.....	8
Informații cu privire la întreprinderile respondente	8
Furnizori și caracterul sezonier al importurilor	9
Clienți majori și piețe de desfacere	9
Cerințe față de produs și preferințe	9
Mărimea.....	9
Ambalarea.....	9
Logo/marca comercială	9
Cerințe privind calitatea.....	10
Soiuri și tendințe de piață	10
Produsele din Moldova: viziunea cumpărătorilor și recomandări.....	10
LISTA MATERIALELOR DE REFERINȚĂ	11

TABELE ȘI DIAGRAME

FIGURA 1: EVOLUȚIA RECOLTEI DE VINETE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ (MII TONE).....	4
FIGURA 2: EVOLUȚIA RECOLTEI DE VINETE ÎN ROMÂNIA (MII TONE).....	5
FIGURA 3: SEZONALITATEA IMPORTURILOR DIN ITALIA.....	7
FIGURA 4: SEZONALITATEA IMPORTURILOR DIN SPANIA.....	7
FIGURA 5: SEZONALITATEA IMPORTURILOR DIN TURCIA	7
FIGURA 6: SEZONALITATEA IMPORTURILOR DIN LUME.....	7
TABELUL 1: EVOLUȚIA RECOLTEI GLOBALE DE VINETE (MII TONE).....	4
TABELUL 2: PRINCIPALII EXPORTATORI DE VINETE (TONE).....	5
TABELUL 3: PRINCIPALII IMPORTATORI DE VINETE (TONE).....	6
TABELUL 4: EVOLUȚIA IMPORTURILOR DE VINETE ÎN ROMÂNIA	6
TABELUL 5: PRINCIPALII EXPORTATORI DE VINETE PE PIAȚA ROMÂNIEI (TONE)	6

OBSERVAȚII-CHEIE ȘI RECOMANDĂRI

România ocupă locul patru în UE după volumul de producere a vinetelor (61 mii tone în anul 2008). Totuși, trebuie de remarcat reducerea volumelor de producere începând cu anul 2003 (131 mii tone).

Deși România este un producător important de vinete, ea este un importator net al acestui produs. Volumul și valoarea importurilor sunt în permanentă creștere (2 mii tone / 2 milioane USD); totuși importurile reprezintă doar o mică parte din consumul intern.

Capacitatea mică a pieței pentru produsele de import fără îndoială contribuie la instabilitatea și vulnerabilitatea acesteia: în ultimii cincisprezece ani, volumele importurilor și prețurile la produse au fluctuat considerabil.

România ar putea deveni o piață potențială, mică sau de nișă, pentru vinetele moldovenești. Din cauza producției curente/sistemelor de recoltare, unica opțiune (în prezent) pentru exportatorii din Moldova este exportul vinetelor pe piața României în sezonul de vară-toamnă. Aceasta este perioada în care companiile românești de comerț procură producția în mare parte de la producătorii locali și din Serbia și Bosnia și Herțegovina. Conform companiilor intervievate, oferta locală este deseori insuficientă pentru satisfacerea cererii de piață, chiar și în timpul sezonului. Aceasta determină importurile de vinete din Italia, Spania, Turcia și Olanda. Dacă producătorii și exportatorii din Moldova ar putea satisface cerințele europene, ar exista o oportunitate de a substitui importurile din aceste țări. Moldova dispune de forță de muncă relativ ieftină și are avantaje ce țin de transportare, comparativ cu alte țări ca Spania, Italia și Olanda.

Furnizarea în afara sezonului în România este dominată în exclusivitate de exportatorii olandezi, turci, spanioli și italieni, care realizează produceri intensive de vinete în sere, și astfel este foarte dificil de concurat cu ei în termeni de calitate și sezon de furnizare. Prin creșterea vinetelor în sere producătorii moldoveni și-ar putea extinde roada și să ofere pieței românești produse în afara sezonului.

La moment nu există exporturi semnificative de vinete moldovenești pe piața românească, în pofida proximității cu piața românească și experiența de producere a vinetelor. Explicația respondenților intervievați este că Moldova oferă produse de calitate proastă, ambalaj necorespunzător și condiții dezavantajoase de transportare. Exportatorii moldoveni vindeau vinetele sau fără ambalaj, angro, sau în saci mari simpli. Un alt aspect negativ menționat de un importator român este procesul complicat de perfectare a actelor impus de autoritățile Moldovei (d.e. licențe pentru transportare și proceduri vamale complicate), care cauzează întârzieri în livrare și contribuie la majorarea costului produsului.

Conform companiilor intervievate în cadrul acestui studiu, exportatorii din Moldova pot intra pe piața României de vinete proaspete și să se poziționeze în perioada de sezon (dacă posibil și în afara sezonului). Pentru a realiza acest lucru, ei trebuie să-și creeze avantaje competitive, cum ar fi îmbunătățirea considerabilă a calității produsului și ambalajului, în scopul satisfacerii cerințelor importatorilor din România (aspectul produsului, mărimea, ambalarea), și conformitatea cu standardele europene și regulamentele de securitate alimentară. Și în final, precum a fost sugerat de către importatorii chestionați, exportatorii trebuie să stabilească prețuri competitive în raport cu alte țări.

REZULTATELE ANALIZEI INFORMAȚIILOR DIN SURSE STATISTICE

TENDINȚE ÎN DOMENIUL PRODUCERII

Vinetele ocupă al șaselea loc din cele mai produse legume din lume după roșii, pepeni, varză și castraveți. În ultimii 15 ani producția globală de vinete a crescut de aproape trei ori, atingând un volum global de 32.5 mln tone în 2008. Producătorii majori de vinete sunt China, India, Egipt și Turcia. Aceste țări dețin circa 88% din producția globală, dintre care doar China deține 56%.

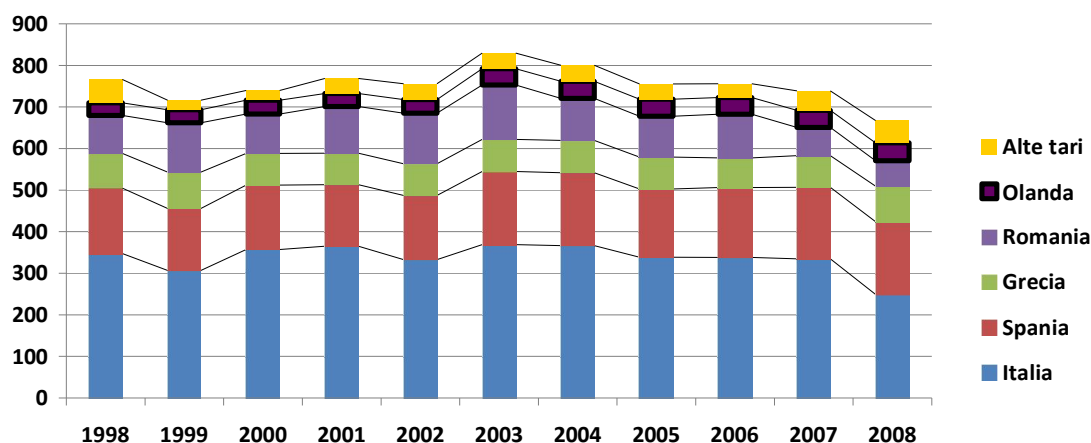
Tabelul 1: Evoluția recoltei globale de vinete (mii tone)

Nr.	Țara	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	China	15 433	16 030	16 530	17 025	17 530	18 033
2	India	8 350	7 830	8 477	8 704	9 136	8 450
3	Egipt	827	1 026	1 047	1 000	1 050	1 000
4	Turcia	955	935	900	930	924	791
5	Indonezia	273	301	312	333	358	390
6	Irak	442	274	399	439	400	380
7	Japonia	432	396	390	396	372	375
8	Italia	332	369	366	339	338	271
9	Sudan	227	230	230	230	230	230
10	Philippines	180	177	183	188	192	198
11	Spania	154	176	176	164	175	185
12	Siria	133	137	157	154	155	156
TOTAL LUME		29 187	29 364	30 747	31 493	32 529	32 072

Sursa: FAOSTAT, <http://faostat.fao.org>

În UE volumul de producere a vinetelor a constituit scade în continuu pe parcursul ultimilor cinci ani, atingând nivelul de 667 mii tone în anul 2008 (scădere cu 20% față de anul 2003). Reducerea volumului de producere are loc în special din contul Italiei și României. Se observă diferențe mari în recolta medie la hectar, fapt influențat în special de ponderea producerii în teren protejat (sere). Astfel, în Olanda producția anuală la hectar constituie 443 tone, în Spania – 45 tone, în Italia – 29 tone, iar România – doar 14 tone.

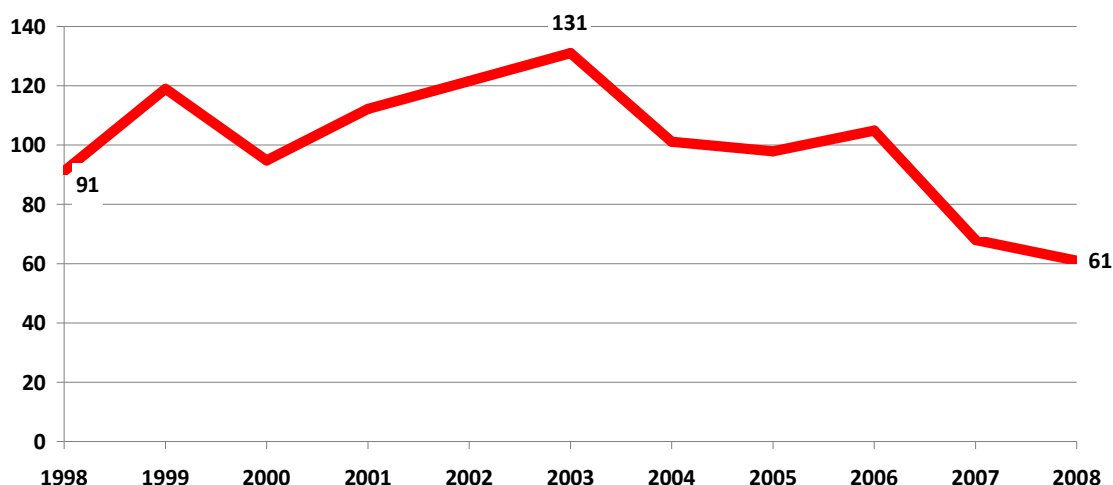
Figura 1: Evoluția recoltei de vinete în Uniunea Europeană (mii tone)

Sursa: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>)

România ocupă locul patru în UE după volumul de producere a vinetelor. Totuși, trebuie de remarcat reducerea volumelor de producere începând cu anul 2004. Nu există date privind destinația recoltei, însă este cert faptul că o parte din producție este procesat de industria conservelor și cea de congelare IQF.

Figura 2: Evoluția recoltei de vinete în România (mii tone)

Sursa: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>)

TENDINȚE ÎN DOMENIUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

O cantitate tot mai mare din producția globală de vinete ajunge pe piața internațională. Astfel, în anul 2008 în comerțul internațional au fost incluse 379 mii tone, ceea ce este cu 58% mai mult decât în anul 2002. În aceeași perioadă, prețul mediu mondial la care s-au efectuat operațiunile de export (condiții FOB) a crescut de la 701 dolari/tonă în 2002 la 1154 dolari/tonă în 2008 (+64%). Ca rezultat, valoarea exporturilor de vinete a crescut cu un ritm mai avansat (+137%), ajungând în anul 2008 la 437 milioane dolari SUA.

Tabelul 2: Principalii exportatori de vinete (tone)

Nr	Exportator	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Creștere anuală	Preț FOB 2008
1	Spania	72 362	67 669	73 029	78 557	89 261	96 014	105 480	7%	\$1 508
2	Iordania	28 102	34 553	58 963	40 042	44 488	60 811	65 235	13%	\$554
3	Mexic	51 850	53 092	51 204	53 496	51 286	52 755	54 870	0%	\$1 059
4	Olanda	30 704	39 350	42 640	39 995	41 808	40 854	42 585	5%	\$2 189
5	China	18 274	28 240	37 540	24 712	15 855	20 874	19 527	-4%	\$225
6	Siria	5 182	4 773	7 105	2 011	21 576	17 859	21 458	31%	\$342
7	Honduras	3 594	5 034	7 155	7 755	7 750	13 831	17 851	26%	\$465
8	SUA	11 957	12 364	12 085	12 896	12 844	13 750	11 446	3%	\$1 513
9	Malaiezia	5 177	4 387	4 660	4 886	5 527	6 187	6 950	5%	\$488
10	Turcia	4 614	5 342	5 118	6 114	4 731	5 639	6 545	2%	\$962
11	Italia	5 123	4 550	4 443	3 339	4 017	5 557	5 404	-1%	\$1 692
12	Franța	6 588	5 779	5 280	4 657	4 919	5 470	4 242	-4%	\$1 694
	Alte țări	18 983	20 267	32 402	27 241	49 325	18 256	18 983		
	TOTAL LUME	262 510	285 400	341 625	305 702	353 386	357 856	379 268	6%	\$1 154

Sursa: UN Comtrade

Principalii importatori de vinete sunt țările dezvoltate din Europa și America de Nord. Pe parcursul întregii perioade, SUA a fost cel mai mare importator mondial, cu excepția anului 2008, când pe fundalul crizei economice importurile de vinete au scăzut brusc. Ratele de creștere a importurilor au fost cele mai mari pentru Rusia, Italia, Belgia și Olanda. Prețurile de import cele mai mari au fost înregistrate pentru Marea Britanie, SUA și Germania.

Tabelul 3: Principalii importatori de vinete (tone)

Nr	Exportator	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Creștere anuală	Preț FOB 2008
1	Franța	34 302	35 809	37 683	38 015	41 901	41 579	47 096	5%	\$1 109
2	SUA	40 523	44 694	49 769	54 091	49 070	50 344	33 605	-1%	\$1 688
3	Germania	27 564	27 891	27 542	30 234	31 271	30 998	33 155	3%	\$1 826
4	Siria	15 144	21 714	53 241	10 547	13 305	22 858	15 876	-4%	\$190
5	M. Britanie	10 298	12 165	12 457	16 500	19 631	19 007	18 959	-13%	\$2 026
6	Canada	13 924	8 620	14 662	10 554	11 047	16 789	17 157	6%	\$1 091
7	Rusia	5 067	9 441	14 117	11 888	14 442	16 601	17 474	19%	\$760
8	Italia	7 756	9 375	8 758	12 308	10 814	12 725	15 956	11%	\$1 361
9	Olanda	7 440	9 513	9 492	8 401	10 765	10 134	12 458	7%	\$1 458
10	Singapore	7 180	5 498	5 989	6 695	6 950	7 791	8 542	5%	\$517

Sursa: UN Comtrade

Deși România este un producător important de vinete, ea este un importator net al acestui produs. Volumul și valoarea importurilor sunt în permanentă creștere; totuși importurile reprezintă doar o mică parte din consumul intern.

Tabelul 4: Evoluția importurilor de vinete în România

	2004	2005	2006	2007	2008
Volumul importurilor (tone)	869	1,055	1,141	1,809	1,981
Valoarea importurilor (USD)	\$186,649	\$443,239	\$657,542	\$1,700,694	\$1,983,509
Prețul de import (USD/tonă)	\$215	\$420	\$576	\$940	\$1,001

Sursa: EUROSTAT ComExt

Italia și Spania sunt principalii exportatori de vinete pe piața României, cota comună fiind de 90%. Cele mai scumpe vinete sunt cele de origine italiană și spaniolă (1,2-1,6 USD/kg), Turcia ocupă nișa de mijloc (0,5 USD/kg), iar producători balcanici – nișa de jos.

Tabelul 5: Principalii exportatori de vinete pe piața României (tone)

	2004	2005	2006	2007	2008	Prețul mediu de export în 2008
1. Italia	41	86	305	556	521	\$1,578
2. Spania	20	148	327	331	464	\$1,161
3. Serbia				68	213	\$120
4. Turcia	158	258	208	221	196	\$450
5. Bosnia și Herțegovina	19		1	319	100	\$76

Sursa: EUROSTAT ComExt

Analiza sezonității importurilor României arată că vinetele sunt în special importate în lunile când producerea locală este minimă sau nu este prezentă totalmente. Se observă un caracter sezonier pronunțat al originii importurilor. Astfel, vinetele italiene și spaniole sunt importate în special în prima parte a anului, cele turcești – în perioada mai-iunie și noiembrie-decembrie, iar vinetele din Balcani sunt importate în sezonul de producere român (august-octombrie).

Figura 3: Sezonalitatea importurilor din Italia

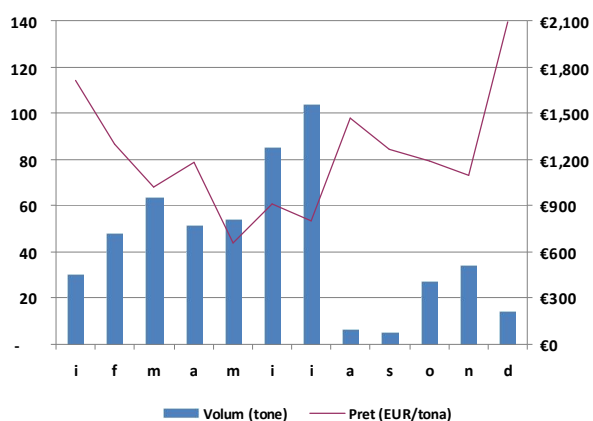

Figura 4: Sezonalitatea importurilor din Spania

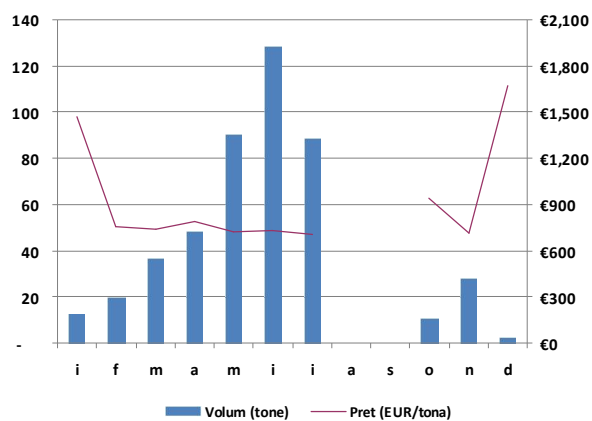

Figura 5: Sezonalitatea importurilor din Turcia

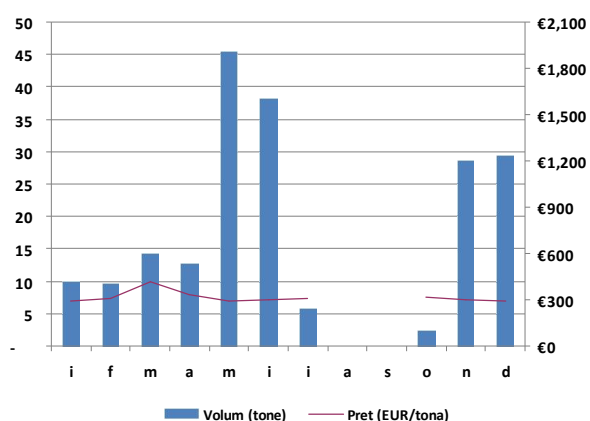
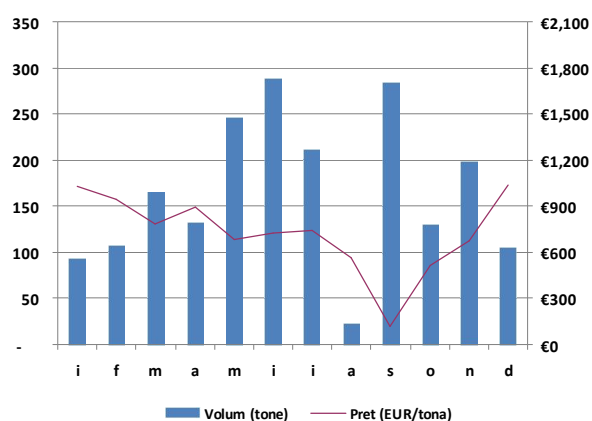

Figura 6: Sezonalitatea importurilor din lume

Sursa: EUROSTAT ComExt

ACCES LA PIAȚA DE DESFACERE

În România există un șir de ministere și agenții guvernamentale responsabile pentru siguranța alimentară și calitatea produselor (inclusiv controlul importurilor), principala fiind Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor. Deoarece începând cu 1 ianuarie 2007 România este membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, sunt aplicate toate normele și reglementările UE, la care se adaugă cerințe specifice ale autorităților române.

Principalele cerințe pentru efectuarea exporturilor de vinete din Republica Moldova în România țin de următoarele domenii:

- Controlul sanitar al produselor de origine non-animală (http://www.ansv.ro/proceduri/PGO/PGO_006_control_produce_nonanimale.pdf);
- Controlul fito-sanitar;
- Marcarea produselor;
- Conformitatea cu Standardul General de Comercializare a fructelor și legumelor proaspete în UE (<http://export.acsa.md/File/Standard%20General.pdf>).

O descriere detaliată a procedurilor la exportul vinetelor în România este plasată pe pagina UE (<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/MSServlet?action=output&prodLine=80&simDate=20090501&taricCode=07096010&partnerId=MD&reporterId=RO&nomenCmd=View&status=null>), iar procedurile pentru vama Republicii Moldova – pe pagina SIM „ Export-Moldova” (http://export.acsa.md/cgi/index.cgi?lang=ro&menu=Ghidul_exportatorului).

România, în calitate de membru al UE, aplică tarifele UE la import. Începând cu 1 martie 2008, Republica Moldova beneficiază de Preferințele Comerciale Autonome acordate de către UE, care prevede un tarif *ad valorem* egal cu 0%, indiferent de perioada anului. Vinetele nu sunt incluse în sistemul prețului minim la hotar, de aceea taxa de import nu include nici componenta specifică, care este o barieră importantă pentru alte produse, cum ar fi merele și roșiile.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI ÎN BAZA INTERVIURILOR

INFORMAȚII CU PRIVIRE LA ÎNTREPRINDERILE RESPONDENTE

Interviurile la telefon s-au efectuat cu două tipuri de respondenți:

- Importatori mari / comercianți en-gros, și
- Super/ hipermarkete.

Interviurile prin telefon au avut ca scop identificarea unor cerințe specifice față de produs și preferințele cumpărătorilor, precum și identificarea soiurilor de vinete ce se bucură de o cerere mai mare, a surselor de aprovizionare cu produse și statistica vânzărilor.

Un important obiectiv al studiului efectuat prin telefon a fost de a afla experiențele importatorilor în colaborarea cu exportatorii moldoveni și colectarea recomandărilor de la importatorii majori din România pentru exportatorii din Moldova de vinete proaspete care doresc să penetreze piața din România.

Comaniile intervievate au fost identificate din diferite surse, inclusiv baza de date KOMPASS (www.kompass.com), Comisia Internațională pentru Comerț (<http://www.p-maps.org/pmmaps>), etc.

Pentru a identifica cerințele față de produse, precum și preferințele cumpărătorilor pentru piața superioară de vinete proaspete, interviurile prin telefon au fost axate pe jucătorii cu operațiuni mari și acoperire de piață considerabilă. În total au fost intervievate nouă companii, cinci dintre care sunt exportatori mari și patru - supermarketele. Cu toate că eșantionul de cercetare este relativ mic, informația colectată este reprezentativă și valoroasă.

După cum este menționat mai sus, respondenții fac parte din categoria celor mai mari importatori din România. Asortimentul de produse cuprins de aceștia include „toate legumele și fructele proaspete”, iar unul dintre ei de asemenea comercializează și fructe și legume prelucrate/conservate. Cel mai mare importator dintre intervievați are o cifră de afaceri medie de circa 200 tone de vinete proaspete pe an, însă nu a dorit să ofere informație privind valoarea anuală a vânzărilor sale. Importatorul a indicat că valoarea este inconsecventă și depinde de prețurile furnizorilor și sezonalitate.

Cîțiva importatori medii au indicat o cifră medie de afaceri de 10-15 tone de vinete proaspete pe an. Majoritatea reprezentanților supermarketelor nu au fost în stare să prezinte date referitor la valoarea anuală a vânzărilor deoarece au o varietate mare de produse cu care lucrează.

FURNIZORI ȘI CARACTERUL SEZONIER AL IMPORTURILOR

Furnizorii majori de vinete proaspete sunt Italia și Olanda. Țările-furnizori secundari sunt Turcia și Olanda. Nici un respondent nu a menționat Moldova, Serbia sau Bosnia și Herțegovina, fapt ce indică că importul din aceste țări este efectuat prin alte canale (importatori mici sau regionali).

Unele supermarketuri și importatori nu importă vinete proaspete direct din țările exportatoare, ci lucrează prin intermediul importatorilor locali de vinete proaspete.

Informația furnizată de importatori indică că în perioada de vară-toamnă piața de vinete proaspete în România este saturată în mare parte de către producătorii locali ce oferă prețuri reduse, iar importurile mai scumpe acoperă cererea în partea rece a anului.

CLIEȚII MAJORI ȘI PIEȚE DE DESFACERE

Vinetele importate sunt vândute în mare parte pe piața locală. Doar reprezentanții Metro Cash & Carry au menționat exportul vinetelor în Moldova prin intermediul acestei rețele (circa 20% din volumul total anual).

Clieții de bază ai majorității respondenților sunt comercianții cu amănuntul (supermarketuri și importatori mari). Ei dețin o cotă de 53% din piața de vinete proaspete, restul este divizat între vânzări directe către consumatori – 26% și distribuitori – 21%. Două supermarketuri interviuate vând doar prin intermediul rețelelor proprii de magazine.

CERINȚE FAȚĂ DE PRODUS ȘI PREFERINȚE

Criteriile de evaluare a produselor studiate au fost mărimea, ambalarea, logo-ul sau marca comercială și calitatea produsului. Au fost efectuate următoarele observații:

MĂRIMEA

Majoritatea respondenților interviuați au indicat preferințele consumatorilor față de vinetele de mărime medie și mare. Respondenții au furnizat informații detaliate privind vinetele mari: lungimea – 150 mm, diametrul – 90 mm, greutatea – circa 250 gr. Greutatea menționată pentru vinetele de mărime medie variază între 130 g și 150 g.

AMBALAREA

Fiecare importator a avut propriile cerințe față de ambalaj. Cel mai frecvent menționat tip de ambalaj pentru vinete de către respondenții noștri sunt cutiile de carton de 5 kg și pungile din polietilenă sau stofă. Majoritatea respondenților acceptă ambele tipuri de ambalaj. Doar un singur interviuat a preferat cutii din lemn de 6 kg, cu hârtie în interior.

LOGO/MARCA COMERCIALĂ

Toți importatorii mari și unele companii mici/medii, în special companiile ce re-exportă produsele, în mod general preferă să lucreze doar cu produse cu brand. Doar câțiva respondenți au exprimat o preferință categorică față de vinete cu o anumită marcă comercială, iar alți interviuați nu au indicat cerințe stricte față de aceasta și astfel au în asortimentul lor atât produse cu brand, cât și fără brand.

CERINȚE PRIVIND CALITATEA

Toți respondenții intervievați au menționat importanța calității produsului și au confirmat că vinetele importate trebuie să corespundă standardelor UE de calitate și certificare.

Intervievații au prezentat cerințele față de vinetele de bună calitate, care sunt următoarele:

- coapte de culoare violet închis;
- produse organic;
- curate și frumoase;
- fără pete.

SOIURI ȘI TENDINȚE DE PIAȚĂ

Majoritatea respondenților solicită două categorii de vinete pentru import pe piața românească:

- vinete de mărime medie (130 - 150g) (menționate de mai mult de 56% din respondenți);
- vinete de mărime mare (250g) (menționate de 44% din respondenți).

Vinetele de mărime medie de obicei se bucură de o popularitate mai mare, cu toate că nu este clar dacă aceasta reprezintă o tendință de dezvoltare a pieței, sau o preferință a consumatorilor. O altă tendință specifică pieții, raportată de unii respondenți, este că consumul de vinete crește în vară, când acestea sunt mai ieftine.

PRODUSELE DIN MOLDOVA: VIZIUNEA CUMPĂRĂTORILOR ȘI RECOMANDĂRI

Majoritatea companiilor intervievate nu au procurat nici o dată vinete proaspete din Moldova. Doar trei companii (doi importatori și un supermarket) au avut o astfel de experiență câțiva ani în urmă, și majoritatea dintre ei au rămas satisfăcuți de colaborarea cu partenerii săi.

Doi dintre acești respondenți au menționat 2 motive specifice din cauza cărora nu mai importă vinete din Moldova:

- Exportatorii de vinete din Moldova nu respectă standardele de ambalare, vinetele exportate sunt aduse în saci mari sau chiar neambalate, iar în conformitate cu criteriile europene greutatea unui ambalaj nu trebuie să fie mai mare de 17 kg.
- Din 1998 prețurile vinetelor importate oferite de exportatorii din Moldova au devenit prea înalte, și importatorii români au încetat tranzacțiile cu Moldova.

Recomandările respondenților pentru exportatorii din Moldova interesați să intre pe segmentul superior al pieței din România includ:

- Axarea pe calitatea produsului, care trebuie să corespundă standardelor de calitate ale Uniunii Europene și asupra cerințelor importatorilor din România față de mărime și greutate:
  - vinete de mărime medie (130-150g) (mărima preferată de majoritatea respondenților);
  - vinete de mărime mare (250g).
- Privind aspectul exterior al produsului, importatorii din România au exprimat preferințe față de vinetele curate, fără pete, bine coapte și negre (produsul trebuie să fie cât mai întunecat la culoare);

- Îmbunătățirea metodelor de ambalare, prin utilizarea cutiilor din carton de calitate bună de 5 sau 6 kg, sau pungilor din plastic/stofă, ce ar asigura o deteriorare minimă a produsului în timpul transportării și păstrarea aspectului exterior cât mai atractiv pe o perioadă cât mai îndelungată de timp;
- Produsul trebuie să fie mai ieftin, dar în același timp de o calitate bună/mai bună.

Unii respondenți au sugerat simplificarea procedurilor de perfectare a actelor din Moldova (luând ca exemplu sistemul olandez) și mai ales documentele ce țin de transportare (cum ar fi licențele de transportare), deoarece procesul de perfectare a actelor în Moldova este destul de dificil, fapt ce provoacă întârzieri în livrare și contribuie la ridicarea prețului.

Trebuie de menționat că în general importatorii din România sunt dispuși să importe vinete din Moldova. Acest fapt a fost confirmat de majoritatea companiilor interviewate, care ar dori să coopereze cu producătorii și exportatorii din Moldova, cu condiția că aceștia vor satisface cerințele față de calitate, ambalaj, etc.

LISTA MATERIALELOR DE REFERINȚĂ

1. Institutul Național de Statistică a României (<http://www.insse.ro>)
2. UN Comtrade (<http://comtrade.un.org>)
3. Harta produselor ITC – UNCTAD/WTO (<http://www.p-maps.org/pmaps>)
4. FAOSTAT (<http://faostat.fao.org>)
5. EUROSTAT Agriculture and Fisheries (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/url/page/SHARED/PER_AGRFIS)
6. EUROSTAT ComExt (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb>)
7. EU Export Helpdesk (<http://exporthelp.europa.eu>)